

WYROBY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-84
	Mięso drobiowe odzyskane mechanicznie	8035-05
		Grupa katalogowa 1216

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest mięso drobiowe odzyskane mechanicznie, schłodzone lub zamrożone, przeznaczone jako składnik do produkcji przetworów drobiowych parzonych, pieczonych, pasteryzowanych lub sterylizowanych.

1.2. Terminy

1.2.1. mięso drobiowe odzyskane mechanicznie — produkt uzyskany metodą mechaniczną z elementów tuszek pozostających po ręcznym wykrojeniu mięśni piersiowych i (lub) udowych, z elementów tuszek uzyskanych przy produkcji drobiu podzielonego lub z całych tuszek bez podrobów kurcząt, kur lub indyków.

1.2.2. cząstki kostne — sucha pozostałość po oddzieleniu białka i tłuszczu za pomocą alkoholowego roztworu wodorotlenku potasowego.

2. OZNACZENIE

MIĘSO DROBIOWE ODZYSKANE MECHANICZNIE
BN-84/8035-05

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania dotyczące surowca. Surowcem do produkcji mięsa drobiowego odzyskanego mechanicznie są tuszki kurcząt, kur lub indyków patroszone bez podrobów wg BN-74/8031-02 lub tuszki podzielone wg BN-74/8031-01. Do produkcji wyrobu przeznaczonego do zamrożenia należy stosować wyłącznie surowiec świeży, schłodzony.

3.2. Wymagania organoleptyczne mięsa drobiowego, odzyskanego mechanicznie w stanie schłodzonym i po rozmrożeniu do temperatury -1°C wewnątrz bloku:

a) **barwa** — od czerwonej do różowej, dopuszczalna powierzchniowa zmiana barwy do szarej; niedopuszczalne miejscowe zabarwienie zielonkawe i objawy zapleśnienia,

b) **zapach** — charakterystyczny dla surowego mięsa drobiowego, niedopuszczalny zapach kwaśny, pleśniowy lub inny obcy,

c) **konsystencja** — pastowata, jednorodna, bez wyraźnie wyczuwalnych pozostałości kostnych.

3.3. Wymagania fizykochemiczne — wg tablicy.

Lp.	Cecha	Wymagania
1	Zawartość wody, %, nie więcej niż	70
2	Zawartość tłuszczu, % nie więcej niż	20
3	Zawartość białka, % nie mniej niż	12
4	Zawartość cząstek kostnych, %, nie więcej niż	0,5
5	Temperatura produktu zamrożonego, $^{\circ}\text{C}$, nie wyższa niż	-18 dopuszcza się podwyższenie temperatury do -8°C podczas operacji załadunkowych i wyładunkowych; nie dopuszcza się ponownego zamrożenia po rozmrożeniu
6	Zawartość metali szkodliwych dla zdrowia, mg/kg, nie więcej niż — arsen — ołów — miedź — cynk — żelazo — cyna	0,2 0,3 5 30 50 50
7	Pozostałości antybiotyków i innych leków	niedopuszczalne

3.4. Wymagania mikrobiologiczne

a) ogólna liczba drobnoustrojów tlenowych w 1 g — nie więcej niż 2×10^6 ,

b) obecność pałeczek z grupy okrężnicy — niedopuszczalna w 0,001 g,

c) obecność gronkowców chorobotwórczych — niedopuszczalna w 0,1 g,

d) obecność pałeczek z rodzaju Salmonella — niedopuszczalna.

Zgłoszona przez Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Drobiarstwa
Ustanowiona przez Dyrektora Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Drobiarstwa dnia 31 lipca 1984 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1985 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 12/1984 poz. 23)

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Pakowaniu w opakowania transportowe podlega mięso drobiowe odzyskane mechanicznie, przeznaczone do zamrożenia, które należy pakować natychmiast po wyprodukowaniu. Opakowaniem są pudła tekturowe wg PN-73/O-79402 lub skrzynki drewniane wg BN-71/7161-47, wyłożone folią polietylenową wg BN-74/6365-01 lub papierem pergaminowym wg BN-67/7326-02. Warstwa wyrobu do zamrożenia nie powinna przekraczać 15 cm.

Opakowania transportowe powinny być oznakowane następującymi danymi:

- oznaczenie produktu wg rozdz. 2,
- nazwa producenta (zakładu produkcyjnego),
- data produkcji,
- masa netto, kg.

4.2. Przechowywanie. Mięso drobiowe odzyskane mechanicznie, nie przeznaczone do zamrożenia powinno być skierowane do dalszego przerobu natychmiast po wyprodukowaniu lub przechowywane najwyżej 12 h w temperaturze -2 do $+4^{\circ}\text{C}$.

Mięso drobiowe odzyskane mechanicznie powinno być skierowane do zamrożenia w ciągu 1 h po wyprodukowaniu i zapakowaniu. Temperatura składowania mięsa drobiowego odzyskanego mechanicznie powinna być wyższa niż -18°C . Czas składowania nie powinien przekraczać 8 tygodni.

4.3. Transport. Mięso drobiowe odzyskane mechanicznie, mrożone powinno być przewożone w ładowniach środków transportu zabezpieczających utrzymanie temperatury określonej w 3.3. Środki transportu powinny odpowiadać wymaganiom sanitarnym, określonym w Zarządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 17 września 1971 r.

5. BADANIA

5.1. Program badań

5.1.1. Badania pełne obejmują:

- określanie barwy (3.2.),
- określanie zapachu (3.2.),
- określanie konsystencji (3.2.),
- oznaczanie zawartości wody (3.3.),
- oznaczanie zawartości tłuszczu (3.3.),
- oznaczanie zawartości białka (3.3.),
- oznaczanie zawartości cząstek kostnych (3.3.),
- oznaczanie temperatury produktu zamrożonego (3.3.),
- oznaczanie zawartości metali szkodliwych dla zdrowia (3.3.),
- badania mikrobiologiczne (3.4.).

Badania pełne przeprowadza producent 2 razy w roku oraz na żądanie organów kontroli i w przypadkach spornych.

5.1.2. Badania niepełne obejmują badania wg 5.1.1.a) do c) oraz h), które należy wykonać w każdej partii wyrobu.

5.2. Kontrola jakości

5.2.1. Partia wyrobu — określona ilość mięsa drobiowego odzyskanego mechanicznie, uzyskana w jednym cyklu produkcyjnym, z jednej partii surowca, w jednokowych opakowaniach, przedstawiona jednorazowo do odbioru.

5.2.2. Pobieranie próbek — wg BN-71/8150-01, jak dla mięsa mielonego.

5.3. Opis badań

5.3.1. Określanie cech organoleptycznych — wg PN-80/A-82101 p. 3.3.2.

5.3.2. Oznaczanie zawartości wody — wg PN-73/A-82110.

5.3.3. Oznaczanie zawartości tłuszczu — wg PN-73/A-82111.

5.3.4. Oznaczanie zawartości białka — wg PN-75/A-04018, jak dla mięsa i przetworów mięsnych.

5.3.5. Oznaczanie zawartości cząstek kostnych

5.3.5.1. Zasada oznaczania polega na zmydleniu tłuszczu i hydrolizie białka za pomocą alkoholowego roztworu wodorotlenku potasowego, oddzieleniu cząstek kostnych, wysuszeniu i wagowym ustaleniu ich ilości

5.3.5.2. Aparatura i przyrządy

- Waga analityczna.
- Suszarka elektryczna z termoregulacją.
- Łażnia wodna.
- Pompa wodna lub próżniowa.
- Eksykator napełniony żelazem krzemionkowym lub chlorkiem wapniowym.

5.3.5.3. Odczynniki

- Wodorotlenek potasowy (KOH), cz.d.a., 8-procentowy roztwór alkoholowy.
- Aceton, cz.

5.3.5.4. Wykonanie oznaczania. Do suchej kolby stożkowej pojemności 250 cm^3 z korkiem na szlif odważyć z dokładnością do $0,0001\text{ g}$ próbkę mięsa drobiowego odzyskanego mechanicznie w ilości $30 \div 50\text{ g}$, dodać 60 cm^3 alkoholowego roztworu KOH, zamknąć kolbę chłodnicą zwrotną i ogrzewać na wrzącej łaźni wodnej przez 60 min.

Sączek piankowy G-1, G-2 lub G-3 wysuszyć w suszarce w temperaturze 105°C do stałej masy i po ostudzeniu w eksykatorze zważyć z dokładnością do $0,0001\text{ g}$.

Zawartość kolby przenieść ilościowo za pomocą wody destylowanej na przygotowany sączek piankowy i przesączyć stosując pompę wodną lub próżniową. Osad na sączku przemywać 5 razy porcjami po 50 cm^3 wody destylowanej i dwukrotnie porcjami po 50 cm^3 acetonu.

Następnie sączek z osadem suszyć przez 1 h w suszarce w temperaturze 105°C , po czym po ostudzeniu w eksykatorze zważyć z dokładnością do $0,0001\text{ g}$.

5.3.5.5. Obliczanie wyniku. Zawartość cząstek kostnych (X) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X = \frac{a - b}{c} \cdot 100$$

w którym:

- a* — masa wysuszonego sączka z osadem, g,
- b* — masa pustego wysuszonego sączka, g,
- c* — masa badanej próbki, g.

5.3.5.6. Wynik oznaczania. Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej dwóch oznaczeń nie różniących się między sobą więcej niż o 0,05%.

5.3.6. Oznaczanie temperatury produktu zamrożonego — wg BN-78/8166-03 p. 3.2.

5.3.7. Oznaczanie zawartości metali szkodliwych dla zdrowia

- arsenu — wg PN-59/A-04010,
- ołowiu — wg PN-80/A-04011,
- miedzi — wg PN-80/A-04012,
- cynku — wg PN-59/A-04013,
- cyny — wg PN-80/A-04014,
- żelaza — wg PN-59/A-04015.

5.3.8. Badania mikrobiologiczne — wg PN-83/A-82054.

5.4. Ocena wyników badań. Partię wyrobu należy uznać za zgodną z normą, jeżeli wyniki badań odpowiadają postanowieniom normy.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Drobiarstwa, Poznań.

2. Normy i dokumenty związane

- PN-59/A-04010 Artykuły żywnościowe. Oznaczanie zawartości arsenu
- PN-80/A-04011 Produkty spożywcze. Oznaczanie zawartości ołowiu
- PN-80/A-04012 Produkty spożywcze. Oznaczanie zawartości miedzi
- PN-59/A-04013 Artykuły żywnościowe. Oznaczanie zawartości cynku
- PN-80/A-04014 Produkty spożywcze. Oznaczanie zawartości cyny
- PN-59/A-04015 Artykuły żywnościowe. Oznaczanie zawartości żelaza
- PN-75/A-04018 Produkty rolniczo-żywnościowe. Oznaczanie azotu metodą Kjeldahla i przeliczanie na białko
- PN-83/A-82054 Mięso i przetwory mięsne. Badania bakteriologiczne
- PN-80/A-82101 Wyroby garmażeryjne. Badania organoleptyczne i fizyczne
- PN-73/A-82110 Mięso i przetwory mięsne. Oznaczanie zawartości wody

PN-73/A-82111 Mięso i przetwory mięsne. Oznaczanie zawartości tłuszczu

- PN-73/O-79402 Opakowania transportowe tekturowe. Pudła
  - BN-74/6365-01 Folia opakowaniowa z polietylenu o małej gęstości
  - BN-71/7161-47 Skrzynki i komplety skrzynkowe z tarcicy do drobiu mrożonego w obrocie krajowym
  - BN-67/7326-02 Papiery pakowe pergaminowe
  - BN-74/8031-01 Drób bity dzielony
  - BN-74/8031-02 Drób bity
  - BN-71/8150-01 Wyroby garmażeryjne. Pobieranie próbek
  - BN-78/8166-03 Mrożone wyroby kulinarne. Pobieranie próbek i badanie jakości
- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 17. 9. 1971 r. w sprawie ogólnych warunków sanitarnych przy przewozie środków spożywczych (Mon. Pol. nr 50, poz. 320)

3. Symbol wg SWW — 2332-9.

4. Autor projektu normy — mgr inż. Jacek Jeske, Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Drobiarstwa, Poznań.